بیرەوەرییەکانی فەقێیەکی گومڕا (59).. شەمامە بارەوانی

ئاشقی کیژی مەسولێکی ئیسلامی بووم!

ئەوە لەکەلەژ بووم، لە قۆناغی یەکەم، لە حوجرەش، لە مزگەوتی حاجی عەلی سەرانی دەمامەوە، لە کورانی مەخموور.

لەوکاتەدا، مەیلم بە کچە مەسولێکی ئەو حیزبە ئیسلامییە لا دروست بوو، کە تێیدا ئەندام بووم. کچی ئەندامێکی سەرکردایەتی بوو.

لە ڕاستیدا، من ئەو کچەم لە کەرنەڤاڵێکی حیزب بینی و خۆشەویستییەکی تاک لایەنە بوو و ئەو کچە ئاگای لێ نەبوو کە من بۆی دەسووتام. چوون وەك مۆمێک بۆی دەتاوامەوە و دڵ و هۆشی خراپ داگیرکردبووم. جا نەمدەزانی چۆن و بە چ ڕێگایەک بڕۆمە پێشەوە!

فەقێیەکی هاوڕێم پێشنیاری بۆکردم: بە هاوسەری مەلا(س…) بڵێم و گوتی: ئەو زۆر ڕێزی تۆ دەگرێت و وەکو کوڕی خۆی سەیری تۆ دەکات. حەقیقەت وابوو، من و هاوسەری ئەو مەلایە وەکو دایک و کوڕمان لێهاتبوو.

لە پۆلی یازدەوە من لەو حوجرەیە مامەوە، تا قۆناغی یەکی کەلەژ و ئەوکاتەی لای مەلای هاوسەرییەوە، بە هۆی خوێندنەوەی کتێبی خەتەرەوە دەرکرام.

لە بەشێکدا، بە تەواوی باس لەچیرۆکی ئەو دەرکردنەم دەکەم.

هاوسەرەکەی مەلا، دادە(س.هەڵەبجەیی)، تا بڵێیت ژنێکی حەکیم و میهرەبان و ڕووخۆش و دەستکراوە بوو.

دواتر دێمەوە سەر باسی چیرۆکی خۆشەویستی خۆم و ئەو کچە ئیسلامییە.

پۆلی پێنجی ئامادەیی(یانزە)، بووم ماوەیەک لە بنەسڵاوە و لە حوجرەیەک دەمامەوە، لە مزگەوتی دەشتی هەولێر، لای(مەلا ڕزگار کەرکوکی)، کە مەلای مزگەوتەکە بوو و سەرپەرشتی حوجرەکەیشی دەکرد و وانەی نەحو و زمانی عەرەبیشی پێ دەگوتینەوە.

مەلا ڕزگار، مەلایەکی ئاڕاستە سۆفیزم بوو، تابڵێی کەسێکی دڵپاک و

میهرەبان و بە گڕە بوو.

شەوانی هەینی شێخ دەهات، مەلا ڕزگار جارێک من و فەقێکانی تری بردە کۆڕی زیکری سۆفییان و شێخیش دواتر وەعزی دا بە دەروێش و سۆفییەکان، سەبارەت بە شێخایەتی و تەریقەت و زیکر و ئەوراد و ئەو تەرزە بابەتانە.

ئەمە حەوت فەقێ بووین، چوار هی گەگجەلیل و موسڵ و دوو هی دەڤەری بەردەڕەش و دانەیەکیش، هی گوندی گربەویلی سەر بە شارەکەی ڕەقیا بوو.

جا هەموو فەقێکان ئیسلامی ئاڕاستە بووین. باوەڕمان بە تەسەوف و شت نەبوو، شێخ و ئەو شتانەمان بە هەرتەقە و خوڕافە دەزانی، بەڵام ناچاربووین، لەبەر مەلا ڕزگاری سۆفیزم، بڕۆین بۆ کۆڕی زیکری سۆفی و دەروێشان.

کە ڕۆشتین شێخ(ح…)ی دەربەندی خانی لێ بوو، لەگەڵ کۆمەڵێک دەروێش و شتی خۆی، کاتێک دەروێشەکانی، شەش حەوت دەروێش زیاتربوون، کەوتە تەوقەکردن و ماچکردنی ئەمە، دانەیەکیان تەمەنی پەنجا ساڵێک دەبوو، دەروێشێکی تری لاواز و باڵابەرز بوو، کاتی تەوقە، توند دەستی گوشیم و لە ماچکردنەکەدا وەکو فەقێکانی تر، کاتێت کە سەرە گەیشتە من، ڕوومەتی خۆم بۆ بردە پێش، گوتی ڕوومەتت نا، ناو دەمت بێنە! کەوای گوت زۆر ترسام و نەمهێشت ماچی ڕوومەتیشم بکات.

دواتر کە ڕۆیشتینەوە بۆ حوجرە، ئەوەم بە فەقێکان گێڕایەوە، دایانە قاقا و هەر گاڵتەیان پێ دەکرم و پێدەکەنین.

جا لەناو گەرمەی زیکرەکە و حەی حەیەکەدا، گڵۆپیان کوژاندەوە، لە تاریکییان چاو چاوی نەدەبینی و دەروێش و سۆفییەکان و مەلا و شێخ، یەک بە دەنگ اللە اللە و حە اللە و یا اللە و زیکریان دەکرد، ئەمەش دەمانقیڕاند و گاڵتەمان دەکرد و دەمانکرد بە ویقە ویق، تاریک بوو و دەنگمان تێکەڵ بە دەنگی ئەوانی تر دەبوو. دوور لە زیکر و تەهلیلەکە، وەکو مەسەلە کوردییەکە دەڵێ: سەگ خودانی خۆی نەدەناسییەوە.

ئینجا دوای ئەو بەزمە وەک ئاماژەم بۆ کرد، شێخ وتار و وەعزی خۆی دەدا، ئەمەش لەژێر لەوەوە پێدەکەنین و گاڵتەمان بە قسەکانی یاشێخ و فشەمان بە وەزعەکەی دەهات.

کە هاتینە دەرەوە و دانیشتنەکە بە کۆتا هات، بە شێخی بە فەقێکانم گوت: ئەمە هەمووی فەقەی لوسکە و هەرزەکار و تازە گەنجین، کوڕە ژوورەکە زۆر تاریک بوو، گومانم بە درووست بووە، خۆ شوکور هەمووان سەلامەتن؟

کەوام گوت، هەموان دایانە قاقا. بە حوکمی ئەوەی من پێشووتر (ڕشتەی مرواری) مامۆستا عەلائەدین سەجادیم خوێندبووەوە، کە چەندین نموونە و بەسەرهاتی کەنی شێخ و مەلاو فەقێ و سۆفی و پیاوانی ئایینی، لەو بەزمەی تێدایە، بۆیە گومانێکی خراپ و سوئولزەنێکی خراپم لەو گڵۆپ کوژاندنەوەیە، لەمێشکا بە دروست ببوو.

مەلا ڕزگار، جارێک پێی گوتم: وەڵڵاهی مەلا شەماڵ، وابزانم فشەت بەو مەسەلەی دەروێش و شتانە دێت و تەقەی سەرت دێت؟ هەردووکمان دامانە قاقا گوتم: مامۆستا نوکتەکە ئەوەیە، ئەمە دەمانەوێ تۆ بکەین بە ئیسلامی و تۆش دەتەوێ ئەمە بکەیت بە سۆفی، دووبارە دامانەوە قاقا.

ئەوکات من ڕوانینێکی زۆر نەگەتیقم لەسەر تەسەوف هەبوو.

ناحەقیشم نەبوو، تەسەوفم لەو دەروێش و بەناو سۆفییانە و شێخە فێڵباز و کتێبەکانی (محەمەد جەمیل زینۆ)ی وەهابیزم و فەندەمەنتالیست و لە ڕوانگە هەڵەکەی سەلەفیزمەکانەوە ناسی بوو.

دواتر کە مەسنەوی مەولانا و ئیحیائولعولومولدینی غەزالیم خوێندەوە، ئاشنای چیرۆکی عیشقی نێوان مەولانا و شەمسی تەبریزی بووم، لەسەر «ژیانی ڕابیعەی عەدەوی» و ئیشقی ڕابیعەم سەبارەت بە خوداوەند خوێندەوە و ئاشنای:«الفتوُحات المکیة» و «فصوُص الحِکَم»ی، «مەحیەدین ئیبن عەرەبی» بووم و لەسەر جونەیدی بەغدادی»، و «شێخ شەهابەددینی سوهرەوەردی»، و «بایەزیدی بوستامی»، «ئیبنولفاریز»، و «شێخ ئەبوسەعید ئەبولخێر» و «شێخ ئەبولحەسەنی خەرقانی» و «شێخ ئەبوبەکری شیبلی» و «ئەبوتالیبی مەککەیی»، و «عەینولقوزات هەمەدانی» و «سەنائی غەزنەوی» و «شێخ فەریدەددینی عەتاری نەیشابوری». و دەیان کەڵەپیاو و بیرمەند و عاریفی تری سۆفیزمی لەنموونەی ««حسەنی کوڕی مەنسووری بەیزاوی: مەنسووری حەلاج» خوێندمەوە.

بە قووڵی و تێڕامانەوە، موتاڵای مانای هەریەک، لە چەمکەکانی: عیشق و فەنابوون و تەریقەت و حەقیقەت و شەریعەت و «حیکمەتی ئیشراق» و «وحدة الوجود» م کرد، لە ڕوانگەی تەسەوف و سۆفیزمەکانەوە.

ئینجا بە تەواوی لە چییەتی و حەقیقەت و واتای: تەسەوف و عیرفان تێگەیشتم.